

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **T. Č.r., s. r. o.**, zast. JUDr. Janou Doškovou, advokátkou, se sídlem Praha 2, Vinohradská 37, proti žalovanému: **Celní ředitelství Praha**, se sídlem Praha 1, Washingtonova 11, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 20. 11. 2003, č. j. 8 Ca 7/2003 – 30,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 20. 11. 2003, č. j. 8 Ca 7/2003 – 30 **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 24. 10. 2002, č. j. 12429-02/21K1 zamítlo Celní ředitelství Praha odvolání žalobce a potvrdilo rozhodnutí Celního úřadu Praha VI. ze dne 5. 9. 2002, č. j. 7695/02-1764-01. Posledně uvedeným rozhodnutím byla žalobci udělena pokuta ve výši 300 000 Kč za spáchání celního deliktu podle § 298 odst. 1 způsobem uvedeným v § 293 písm. d) zákona č. 13/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen celní zákon). Žalobce se měl podle správního orgánu dopustit porušení celních předpisů tím, že způsobil, že mu bylo v deseti případech propuštěno zboží do navrženého režimu na základě nesprávných údajů, uvedených v odst. „33“ zboží kód, a to údaj podpoložky celního sazebníku 2710005999 - střední oleje jiné než petroleje, ostatní, na místo správného údaje 2710005500 – ostatní střední oleje pro jiné účely, petrolej. Jednalo se o celní prohlášení evidenčního čísla JCD – 11772021-01752-6 ze dne 17. 7. 2001, 11772221-03779-9 ze dne 20. 7. 2001, 11772021-02874-3 ze dne 4. 9. 2001, 11772021-02875-5 ze dne 4. 9. 2001, 11772041-01890-1 ze dne 26. 9. 2001, 11772021-03316-7 ze dne 3. 10. 2001, 11772021-03310-6 ze dne 3. 10. 2001, 11772051-00957-9 ze dne 6. 11. 2001, 11772051-00968-4 ze dne 7. 11. 2001, 11772051-03453-3 ze dne 12. 11. 2001.

Žalobce napadl citované rozhodnutí žalovaného včas podanou žalobou. Namítal především, že napadené rozhodnutí je nezákonné. Konstatoval, že žalovaný se v odůvodnění svého rozhodnutí odvolává na závaznou informaci č. 10-2391-2001, kterou vydalo Ministerstvo financí ČR – Generální ředitelství cel, údajně dne 30. 8. 2001 a která měla být podle § 46 odst. 7 celního zákona (ve znění platném k 31. 12. 2001) závazná ode dne jejího vydání. Žalobce však poukazoval na to, že ani jeden argument žalovaného není správný, neboť předmětná závazná informace byla vydána až dne 12. 11. 2001 (a žalobci doručena dne 14. 11. 2001), tedy teprve poté, co žalobce vyplnil a odeslal celní prohlášení při dovozu organického rozpouštědla Ketrul HT. Podle názoru žalobce se v daném případě jednalo o střední olej k jiným účelům, přičemž v tomto bodě ještě existuje shoda mezi zařazením žalobce a zařazením celních orgánů. S ohledem na specifickou povahu organického rozpouštědla Ketrul HT jej lze potom v rámci dalších podpoložek zařadit pouze pod č. 271000599. Žalobce pak dále v podané žalobě obsáhle odůvodňoval, z jakých důvodů dospěl k tomuto závěru. Vyslovil přesvědčení o tom, že při zařazování organického rozpouštědla Ketrul HT do příslušné podpoložky celního sazebníku postupoval v naprostém souladu s platnou právní úpravou a žádné ustanovení celního zákona neporušil. Navrhoval, aby rozhodnutí žalovaného bylo v plném rozsahu zrušeno jako nezákonné a vráceno žalovanému k dalšímu řízení.

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 20. 11. 2003, č. j. 8 Ca 7/2003 – 30 žalobu zamítl a dále rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění rozsudku poukázal na ustanovení § 46 odst. 1 a 2 a ustanovení § 46 odst. 7 celního zákona, které se týká vydávání závazných informací celními orgány a poté konstatoval, že v případě žalobce závazná informace Generálního ředitelství cel, ve znění rozhodnutí Ministra financí o rozkladu proti ní, nabyta účinnosti dne 8. 2. 2002 a rozhodnutí o celním deliktu bylo Celním úřadem Praha VI. vydáno 5. 9. 2002, tedy po právní moci závazné informace. Z uvedené skutečnosti bylo podle názoru soudu zřejmé, že zboží bylo žalobcem nepochybně zařazeno do špatné podpoložky celního sazebníku. Dále soud konstatoval, že tímto svým jednáním porušil žalobce povinnost uvedenou v ustanovení § 105 odst. 4 celního zákona a svým jednáním způsobil, že mu bylo zboží propuštěno na základě nesprávných a nepravdivých, v celním prohlášení, uvedených údajů. Poukázal na to, že na rozdíl od celního přestupku, není potřeba ke spáchání celního deliktu zavinění a odpovědnost za porušení celních předpisů právnickou osobou je objektivní. Podle názoru soudu byl v projednávané věci žalobce sankcionován za porušení celních předpisů podle § 293 písm. d) celního zákona, tedy za to, že způsobil, že mu bylo zboží propuštěno na základě nepravdivých, pozměněných nebo padělaných dokladů nebo nesprávných nebo nepravdivých údajů. Pro posouzení odpovědnosti považoval za podstatné jen to, zda v době, kdy žalobce vyplňoval a předkládal celním orgánům jednotlivá JCD, bylo jím učiněné zařazení zboží v souladu s celním sazebníkem a výkladovými pravidly. Soud měl za to, že v tomto směru i argumentace použitá v odůvodnění napadeného rozhodnutí je dostatečná a srozumitelná a skutečnost, že se právní závěry žalovaného opírají o závaznou informaci vydanou až po provedení jednotlivých dovozů, zde není na závadu. Pokud šlo o výši uložené pokuty, soud uvedl, že žalovaný správní orgán zdůvodnil výši uložené pokuty dostatečným a přesvědčivým způsobem. Soud poté dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle § 78 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Proti uvedenému rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost, a to z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Vyslovil přesvědčení,

že při vyplňování celních prohlášení v souvislosti s dovozem organického rozpouštědla Ketrul HT, postupoval v naprostém souladu s platnou právní úpravou, když v odst. 33 uvedl podpoložku celního sazebníku 2710005999. Podle názoru stěžovatele byl naopak nesprávný postup celních orgánů při zařazování daného zboží do podpoložky kombinované nomenklatury, zejména pak při aplikaci všeobecných pravidel pro interpretaci Harmonizovaného systému, popisu a číselného označování zboží, následkem čehož došlo k nesprávnému zařazení předmětného zboží do podpoložky 2710005500 celního sazebníku. Namítal, že z napadeného rozhodnutí není zřejmé, na základě jakých skutečností, tvrzení či aktů dospěl správní soud k závěru, že stěžovatel při vyplňování celních prohlášení v souvislosti s dovozem organického rozpouštědla Ketrul HT, postupoval v rozporu s platnou právní úpravou. Dále namítal, že správní soud měl především řešit otázku, do jaké podpoložky celního sazebníku mělo být zboží zařazeno, a vyrovnat se tak s argumentací vznesenou stěžovatelem (účastníkem řízení). Soud toto však neučinil a argumenty stěžovatele se vůbec nezabýval. Stěžovatel konstatoval, že soud vůbec neposoudil argumenty stěžovatele podporující závěr, že jím dovážené zboží mělo být zařazeno do podpoložky celního sazebníku 2710005999, a nezabýval se ani žalobcem vznesenou argumentací polemizující právě s uvedenou závaznou celní informací a správností informací v ní obsažených. Neuvedl, z jakého důvodu nezohlednil argumentaci stěžovatele, v čem snad spočívá její nesprávnost, apod. Podle názoru stěžovatele je rozhodnutí soudu v tomto směru naprosto nepřezkoumatelné z důvodu nesrozumitelnosti podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Stěžovatel dále zdůraznil, že i kdyby soud považoval závaznou informaci za závazný podklad pro rozhodování, nezbavilo by jej to povinnosti posoudit zákonnost takové závazné informace ve smyslu § 75 s. ř. s., neboť závazná celní informace je podle dosavadní judikatury považována za úkon předběžné povahy, jehož samostatný soudní přezkum je vyloučen ustanovením § 70 písm. b) s. ř. s. Z tohoto důvodu a dále proto, že stěžovatel nesprávnost závěrů obsažených v závazné celní deklaraci ve své žalobě namítl, byl soud povinen zabývat se zákonností samotné závazné celní deklarace a tím i nesprávností údajů v ní uvedených. Konstatoval, že porušení této povinnosti je nutné považovat s ohledem na okolnosti daného případu za vadu řízení mající za následek nezákonnost rozhodnutí o věci samé ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Navrhoval, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že nemá ke sdělení žádné nové skutečnosti a trvá na všem, co je obsaženo ve vyjádření k žalobě.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti, a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Stěžovatel se ve své kasační stížnosti domáhá zrušení rozsudku Městského soudu v Praze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Po posouzení napadeného rozsudku dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že tento rozsudek je nepřezkoumatelný ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., a to pro nesrozumitelnost a nedostatek důvodů, kdy uvedené rozhodnutí postrádá základní náležitosti na něm zákonem kladené. Protože

soudní řád správní nemá vlastní ustanovení detailně upravující podobu soudního rozsudku, je třeba postupovat způsobem předpokládaným v § 64 s. ř. s., z něhož vyplývá, že nestanoví-li tento zákon jinak, použijí se pro řízení ve správním soudnictví přiměřeně ustanovení první a třetí části občanského soudního řádu (dále též jen „o. s. ř.“).

Podle ustanovení § 157 odst. 2 o. s. ř., není-li dále stanoveno jinak, soud v odůvodnění rozsudku uvede, čeho se žalobce (navrhovatel) domáhal a z jakých důvodů a jak se ve věci vyjádřil žalovaný (jiný účastník řízení), stručně a jasně vyloží, které skutečnosti má prokázány a které nikoliv, o které důkazy opřel svá skutková zjištění a jakými úvahami se při hodnocení důkazů řídil, proč neprovedl i další důkazy, jaký učinil závěr o skutkovém stavu a jak věc posoudil po právní stránce; není přípustné ze spisu opisovat skutkové přednesy účastníků. Soud dbá o to, aby odůvodnění rozsudku bylo přesvědčivé. Z uvedeného ustanovení je tedy zřejmé, že pouze tehdy, když soud dodrží náležitosti obsažené v § 157 odst. 2 o. s. ř. pro odůvodnění soudního rozhodnutí, bude se jednat o rozhodnutí dostatečné a srozumitelné. Přezkoumávané rozhodnutí však za takové považovat nelze, neboť toto rozhodnutí trpí řadou nedostatků.

Jak vyplývá z obsahu správního spisu, stěžovatel již ve svém vyjádření k protokolu o celním deliktu ze dne 25. 2. 2002 vysvětlil, proč zboží Ketrul HT zařadil do příslušné položky celního sazebníku. Konstatoval, že produkty řady Ketrul jsou dováženy z francouzské firmy. Při zařazování tohoto produktu vycházel z ustanovení CS, na základě destilačního rozpětí produkt zařadil do skupiny „střední oleje“ – položka 27100041 až 27100059, a protože jeho použití je pro jiné účely, než jsou specifické nebo chemické zpracování, jedná se o zboží položek 27100051 až 27100059. CS neřeší problematiku zařazení středních olejů jako „petrolej (kerosen)“ do položek 27100051 až 27100055 a jako „ostatní“ položky 27100059, čili bylo nezbytné jako podpůrné vzít v úvahu charakteristiku petrolejů podle ČSN 656520 (petrolej letecký) a ČSN 656572 (petrolej na svícení). Vzhledem k tomu, že norma ČSN 656572 byla bez náhrady zrušena, připadá v úvahu pouze norma ČSN 656520. Z uvedené normy a fyzikálně chemických parametrů výrobku vyplývá, že se v tomto případě nejedná o petrolej, nýbrž o střední olej, ostatní. Z výše uvedeného pro stěžovatele vyplynulo, že je nezbytné použít pro zařazení Všeobecné pravidlo pro interpretaci Harmonizovaného systému 3c, tj. zařadit zboží do čísla 27100059. Jelikož výrobek není určen pro pohon motorů, výrobu tepla a ani neobsahuje funkční přísady, zařadil výrobek do položky 27100059, dodatkový kód 99. Stěžovatel dále uvedl, že jeho zařazení bylo navíc podpořeno i skutečností, že Francie celou řadu Ketrul, resp. Ketrul HT vyvážá do Evropské unie s celní nomenklaturou 27100059, což bylo potvrzeno i pro jiný výrobek z uvedené řady, výrobek Ketrul D70, na kterou stěžovatel má závaznou celní informaci č. 1009/1998 se zařazením 27100059. Stěžovatel přiložil k porovnání fyzikálně chemické vlastnosti obou výrobků. Konstatoval dále, že v listopadu 2001 obdržel závaznou celní informaci i na Ketrul HT se zařazením do položky 27100055, proti které se odvolal a dostal opět odmítavé stanovisko. Se závěry informací nesouhlasí, protože se domnívá, že uvedená zdůvodnění neodpovídají platným zásadám CS, Harmonizovanému systému, ČSN a probíhající harmonizaci s legislativou EU. Po změně položek CS pro výrobek Ketrul HT žádali Ministerstvo financí o nové posouzení a zařazení podle CS Harmonizovaného systému a podle platné legislativy. Vyslovil tedy názor, že dostatečně jasně popisuje svoje rozhodnutí o zařazení výrobku a tudíž se nedopustil porušení celních předpisů.

Uvedené vysvětlení a námitky pak stěžovatel uvedl jednak v odvolání proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 5. 9. 2002 a poté v žalobě. Nutno však konstatovat, že ani správní orgány obou stupňů, ani soud, se s uvedenými námitkami nevypořádaly. Oba správní orgány pouze konstatovaly, že stěžovatel uvedl nesprávné údaje v celním prohlášení, avšak nevyjadřovaly se k tomu, v čem konkrétně nesprávnost údajů spočívá. Žalovaný dokonce v odůvodnění svého rozhodnutí poukazuje na závaznou informaci ze dne 30. 8. 2001 vydanou Ministerstvem financí pod č. 10-2391-2001, avšak taková závazná informace není ve spise založena. Stěžovatel v podané žalobě pak výslovně namítal,

že závazná informace nebyla vydána dne 30. 8. 2001, ale až dne 12. 11. 2001, tedy teprve poté, co vyplnil a odevzdal celní prohlášení při dovozu organického rozpouštědla. S touto námitkou se však soud v odůvodnění napadeného rozsudku nevypořádal. Soud se pak dále nevypořádal s žádnými žalobními námitkami stěžovatele, v nichž tvrdí, že způsob zařazení zboží do podpoložky kombinované nomenklatury, zejména pak při aplikaci Všeobecných pravidel pro interpretaci Harmonizovaného systému popisu a číselného označování zboží, byl proveden správně s tím, že naopak celní orgány postupovaly proti platné právní úpravě. V napadeném rozsudku se soud omezil pouze na konstatování, že deklarant je povinen uvádět do celního prohlášení vždy pravdivé a správné údaje a že ze závazné informace je zřejmé, že zboží bylo žalobcem nepochybně zařazeno do špatné podpoložky celního sazebníku. Soud dále v odůvodnění napadeného rozsudku uvádí, že žalobci nelze vytýkat, že údaj v odst. 33 jím předložených JCD neodpovídal závazné informaci, jestliže tato závazná informace byla vydána později, než byl JCD předložen, zároveň však uvádí, že to stěžovatele nezabavuje odpovědnosti za správnost a pravdivost údajů, které sám uvedl v JCD, neboť tuto odpovědnost nese deklarant vždy, bez ohledu na to, zda v době vyplnění JCD závazná informace existovala, či nikoliv.

Uvedené posouzení věci je však zcela nedostatečné. Jak již bylo výše naznačeno, z napadeného rozsudku (ostatně ani z rozhodnutí správních orgánů) není zřejmé, na základě jakých skutečností a tvrzení dospěly správní orgány a posléze i soud k závěru, že stěžovatel při vyplňování celních prohlášení v souvislosti s dovozem organického rozpouštědla Ketrul HT postupoval v rozporu s platnou právní úpravou. Lze zcela souhlasit s námitkou stěžovatele uvedenou v kasační stížnosti, že soud měl především řešit otázku, do jaké podpoložky celního sazebníku mělo být zboží zařazeno a vyrovnat se s argumentací vznesenou stěžovatelem. Toto však soud neučinil.

Se stěžovatelem lze souhlasit i v tom, že soud namísto věcného přezkoumání tvrzení stěžovatele, vycházel (stejně tak jako správní orgány obou stupňů), ze závazné informace Generálního ředitelství cel, jež nabyla účinnosti dne 8. 2. 2002, (tedy až po podání deseti celních prohlášení stěžovatele) a kterou bylo konstatováno, že organické rozpouštědlo mělo být zařazeno do nomenklatury sazebníku 27100055.

Přitom však nutno zdůraznit, že závazná informace vydaná Generálním ředitelstvím cel ve smyslu § 46 zákona č. 13/1993 Sb., není pro soud závazná. Podle dosavadní judikatury byla závazná celní informace považována za úkon předběžné povahy, jehož samotný soudní přezkum je vyloučen podle § 70 písm. b) s. ř. s. Soud je proto povinen, pokud jsou proti správnosti závazné informace vzneseny námitky, jak tomu bylo i v posuzované věci, posoudit zákonnost takové závazné informace podle § 75 odst. 2 s. ř. s., podle něhož, byl-li závazným podkladem přezkoumávaného rozhodnutí jiný úkon správního orgánu, přezkoumá soud k žalobní námitce také jeho zákonnost, není-li jím sám vázán a neumožňuje-li tento zákon žalobci takový úkon napadnout samostatnou žalobou ve správním soudnictví. Přestože tedy stěžovatel od počátku správního řízení nesouhlasí se závaznou informací vydanou dne 8. 2. 2002, nezabývaly se jeho námitkami ani správní orgány ani soud.

Lze sice souhlasit s tím, že odpovědnost celních deklarantů ve smyslu § 293 celního zákona je odpovědností objektivní, a nezkoumá se subjektivní stránka, tedy zavinění, avšak tato skutečnost nezabavuje správní orgány a posléze i soud, aby zjišťovaly, zda vůbec k porušení celních předpisů došlo, a pokud ano, v čem toto porušení spočívá. V daném případě tedy mělo být posuzováno, z jakých důvodů je dovozováno, že stěžovatel uvedl nesprávné nebo nepravdivé údaje ve vztahu k dovezenému organickému rozpouštědlu Ketrul

HT. Výše uvedený základní předpoklad pro úvahu o tom, zda se stěžovatel dopustil celního deliktu, či nikoliv, však v posuzované věci nebyl zjišťován, a to ani správními orgány ani soudem.

Na základě výše uvedeného nutno dovodit, že rozsudek Městského soudu v Praze postrádá onu úplnost, srozumitelnost a přesvědčivost, která je ze strany zákona předpokládána a v případě krajského soudu i důvodně očekávána. Nejvyšší správní soud tedy pro nedostatek důvodů i nesrozumitelnost pokládá napadený rozsudek za nepřezkoumatelný ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., a proto tento rozsudek podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil.

K tomu podotýká, že jestliže zejména ve správním soudnictví jsou procesní prostředky žalobce založeny nikoliv na skutkové, ale právní argumentaci, je třeba, pokud soud takovou argumentaci odmítá, aby se s ní dostatečným a výstižným způsobem vypořádal, a to natolik, aby bylo zcela zřejmé, jaké důvody jej k tomu vedly. Jestliže soud nedostatečně vyloží a nedostatečně odůvodní svou právní argumentaci, je jeho rozhodnutí neúplné a nepřesvědčivé, což je v rozporu s požadovaným účelem soudního řízení, ale též se zásadami spravedlivého procesu (§ 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod).

V dalším řízení bude třeba, aby soud projednávanou věc opětovně přezkoumal a napadené rozhodnutí žalovaného posuzoval ve světle námitek žalobce, s nimiž se musí přesvědčivým způsobem vypořádat, včetně toho, že je povinen přezkoumat zákonnost závazné informace ze dne 8. 2. 2002. Poté bude soud muset znovu posoudit, zda napadené rozhodnutí žalovaného je vůbec přezkoumatelné, a dospěje-li k závěru, že rozhodnutí žalovaného je přezkoumatelné, pak musí vyložit, z jakých důvodů nepovažuje námitky žalobce za důvodné. V novém rozhodnutí rozhodne soud i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. května 2005

:

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu